

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/68/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5109200874
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Hartelová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5109200874.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a JUDr. Táne Rapčanovej, v právnom spore žalobcov: 1/ U. V., rod. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, 2/ Y. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XX, A., 3/ U. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, žalobcovia 1/ až 3/ zastúpení splnomocneným zástupcom RYBÁR advokát, s. r. o., so sídlom Andreja Kmeťa 11, Žilina, IČO: 51 273 225, proti žalovanej: R. Y., rod. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, zastúpenej splnomocneným zástupcom GARANT PARTNER legal, s. r. o., so sídlom Einsteinova 21, Bratislava, IČO: 36 856 380, o určenie vecí patriacich do dedičstva po poručiťovi M. V., nar. XX. XX. XXXX, zomr. dňa XX. XX. XXXX, naposledy bytom C. XXX, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 2C/7/2009-464 zo dňa 28. septembra 2017, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu mení tak, že žalobu zamietá.

Žalovaná má voči žalobcom 1/ až 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žilina rozsudkom č. k. 2C/7/2009-464 zo dňa 28. 09. 2017 určil, že do dedičstva po nebohom M. V., nar. XX. XX. XXXX, zomrelom dňa XX. XX. XXXX, naposledy bytom C. XXX, patria pozemky parc. č. 152/1 o celkovej výmere 139 m², zastavané plochy; parc. č. 152/2 o celkovej výmere 136 m², zastavané plochy; parc. č. 153/1 o celkovej výmere 515 m², záhrady; parc. č. 1779/10 o celkovej výmere 496 m², orná pôda, nachádzajúce sa v katastrálnom území C., vytvorené Geometrickým plánom zo dňa 22. 03. 2005 č. 30604974/20/05 vyhotoveným GEOSERVISOM - MIHALDA, úradne overeným bývalou Správou katastra Žilina dňa 24. 02. 2005 pod č. 437/05. Žalobcom 1/ až 3/ priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej osobitným uznesením vypracovaným súdnym úradníkom. V odôvodnení konštatoval, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali určenia, že do dedičstva po neb. M. V. patria nehnuteľnosti uvedené vo výroku rozsudku. Predmetné nehnuteľnosti nadobudol ich právny predchodca na základe písomnej zmluvy v roku 1955, prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam však nebol zaznamenaný do pozemkovej knihy. Nehnuteľnosti nerušene a dobromyseľne od uzatvorenia zámennej zmluvy v roku 1955 až do súčasnej doby užívajú. Od uzatvorenia zámennej zmluvy nehnuteľnosť užívali dobromyseľne až do roku 1997, kedy U. I. (právna predchodkyňa žalovanej) podala návrh na určenie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti.

Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť.

Súd na základe vykonaného dokazovania zistil, že notárskou zápisnicou zo dňa 06. 05. 1955 sp. zn. Nz 05/55 bola štátnym notárom spísaná zámenná zmluva medzi Y. V. a U. V. (právnymi predchodcami žalovanej a žalobcov). Na základe tejto zmluvy U. V. zamenila pozemok v obci C. „Na dziele“ parc. č. 255/23 o celkovej výmere 23,95 ha za pozemok Y. V. „C. N.“ v obci C. parc. č. 1167/6 o celkovej výmere 19,28 ha. Tejto notárskej zápisnici predchádzala Dohoda o výmene pozemkov zo dňa 11. 03.

1955, ktorou sa U. V. a Y. V. dohodli na výmene pozemkov a M. V., syn U. V., sa zaviazal za pozemok Y. V. zaplatiť 2.500,- Kčs. S touto zmluvou následne dňa 06. 04. 1955 vyslovil súhlas aj MsNV v C.. Dôvodom zámeny pozemku bolo jeho následné odovzdanie M. V. za účelom započatia výstavby jeho rodinného domu.

S poukazom na ust. § 1 ods. 1, 2 zákona č. 65/1951 Sb. o prevodoch nehnuteľností a o prenájmoch poľnohospodárskej a lesnej pôdy súd, vychádzajúc z listinných dôkazov, predovšetkým dodatočného rozhodnutia o stavbe ONV odboru výstavby č. 1141/1955 mal za preukázané, že zámenná zmluva bola dodatočne odobrená aj ONV, ako aj uznesením Rady Krajského národného výboru v Žiline č. 482/50.

Súd konštatoval, že zo zmluvnej dohody o výmene pozemkov zo dňa 11. 03. 1955 je nesporný prejav vôle jej účastníkov zameniť označené nehnuteľnosti, ako aj prejav U. V. darovať synovi M. V., teda právnenému predchodcovi žalobcov, označenú nehnuteľnosť za účelom výstavby rodinného domu. M. V. tento rodinný dom postavil v roku 1956. Z obsahu zámennej zmluvy spísanej formou notárskej zápisnice N 243/35 z apríla 1955 je rovnako zrejмый prejav vôle zameniť tie isté nehnuteľnosti. Z výpisu Rady MsNV 50/54 o udelení súhlasu s výmenou pozemkov, ako aj z obsahu súhlasu MsNV o prevedení výmeny pozemkov je zrejмый nielen súhlas s výmenou, ale aj prejav U. V. darovať synovi M. V. označenú nehnuteľnosť. Právny predchodca žalobcov M. V. sa aj skutočne ihneď ujal držby a užívania spornej nehnuteľnosti. V tomto smere dal súd do pozornosti dodatočné rozhodnutie - povolenie o stavbe, vydané ONV v Žiline 1141/1955, ktorým rozhodnutím bola M. V. povolená stavba v obci C. na parc. č. 1167/456 (správne 1167/4, 5, 6, poznámka odvolacieho súdu) na základe žiadosti M. V.. Týmto M. V. deklaroval svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Je nepochybné, že jednak ONV, ako aj MsNV v C. museli najskôr zisťovať vlastnícke vzťahy k parcelám, na ktorých došlo k započatiu výstavby rodinného domu. Nakoľko tieto vlastnícke vzťahy boli vyporiadané, bolo potom aj dodatočné rozhodnutie o výstavbe rodinného domu. Z uvedeného je možno vyvodiť záver, že ONV okrem iného skúmal aj dodržanie zákonných podmienok pri nadobudnutí vlastníckeho práva M. V., teda právnym predchodcom žalobcov a taktiež ich zákonnosť nadobudnutia vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam. M. V. tieto nehnuteľnosti nerušene, ako vlastné užíval až do svojej smrti dňa XX. XX. XXXX, teda 19 rokov.

Súd konštatoval, že zámenná zmluva bola podpisovaná za účinnosti Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. Zmluva bola vyhotovená v roku 1955, bola spísaná vo forme notárskej zápisnice, avšak táto notárska zápisnica nebola predložená v zmysle ustanovení § 113 ods. 1 Stredného občianskeho zákonníka na súde ako listina. V rozhodujúcom čase vychádzali účastníci zámennej zmluvy predovšetkým v zmysle zákona z § 1 ods. 1 zákona č. 65/1951 Zb.

Vychádzajúc z ust. § 134 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka v platnom znení, § 145 ods. 1, 2, § 146, § 111 ods. 1, 2, § 112, § 113 ods. 1, § 116 ods. 1, 2 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník, účinného od 01. 01. 1951 do 31. 03. 1964, potom čo súd dospel k záveru, že nehnuteľnosti, ako ich vymedzili žalobcovia, sú spôsobilým predmetom vydržania a tieto právny predchodca žalobcov 19 rokov nerušene a nepretržite až do svojej smrti užíval, pričom bol presvedčený, že je vlastníkom týchto nehnuteľností na základe titulu (zámenná zmluva) žalobe vyhovel. Mal za nepochybné, že matka M. V. mu darovala nehnuteľnosti, ktoré získala zámennou zmluvou na výstavbu rodinného domu. M. V. sa okamžite ujal tejto nehnuteľnosti a vyplatil doplatok právnenému predchodcovi žalovanej. Podľa názoru súdu na základe skutočnosti, že bola uzatvorená zmluva dňa 11. 03. 1955, zámenná zmluva spísaná vo forme not. zápisnice notárom JUDr. Nadášim v apríli 1955, vzhľadom na prijaté uznesenie Rady MsNV č. 50/1954 o udelení súhlasu s výmenou pozemkov, súhlas MsNV o prevedení výmeny pozemkov, uznesenie Rady ONV č. 186/1955 zo dňa 24. 06. 1955, uznesenie Krajského národného výboru v Žiline č. 482/1955, rozhodnutie ONV o dodatočnom rozhodnutí o stavbe a súhlas MsNV C. so žiadosťou M. V. zo dňa 28. 05. 1955 M. V. dôvodne nadobudol presvedčenie, že mu vec - právo k nehnuteľnosti patrí, teda, že nekoná bezprávne. Držiteľ pri bežnej opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal, resp. nemohol mať po celú vydržaciu dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí. V danom prípade ide o putatívny právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním, t. j. uplynutím zákonom stanovenej vydržacej doby, ktorá začala plynúť od spísania zámennej zmluvy, z ktorej je zrejмый, že právny predchodca žalobcov sa okamžite ujal držby a užívania predmetných nehnuteľností.

Je nesporné, že právny predchodca žalobcov M. V., resp. jeho matka U. V. vstúpili do držby tejto nehnuteľnosti na základe zámennej zmluvy. V zmysle Stredného občianskeho zákonníka, kde bola stanovená vydržacia lehota 10 rokov nemohla byť nehnuteľnosť vydržaná, vzhľadom na účinnosť Občianskeho zákonníka 40/1964 Zb. účinného od 01. 04. 1964. Pokým však súd vychádza z tohto Občianskeho zákonníka, kde bola tiež vydržacia lehota stanovená na 10 rokov, vydržali vlastníctvo k nehnuteľnosti k 01. 04. 1974. Samotná žalovaná sa začala domáhať svojich vlastníckych práv určovacou žalobou až v roku 1997, jej žaloba bola však odmietnutá pre nezrozumiteľnosť a nejasnosť.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) a žalobcom ako úspešnej strane konania priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná odvolanie, ktorým sa domáhala jeho zmeny spočívajúcej v zamietnutí žaloby a priznaní jej nároku na náhradu trov konania.

Odvolanie odôvodnila tým, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozhodnutie súdu prvej inštancie považovala za účelové a svojvoľné, majúc za to, že tento nerešpektoval pokyny odvolacieho súdu, ktorý už štyrikrát zrušil predchádzajúce rozhodnutia okresného súdu.

Súd prvej inštancie si podľa žalovanej neujasní predmet sporu, keď síce formálne rozhodol o tom, že žalované nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi M. V., avšak z bodu 29. odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd zdôvodňoval nadobudnutie vlastníctva samotných žalobcov. Vo výsledku je tu tak prítomná zmätočnosť konania a rozhodnutia okresného súdu.

K titulu a času nadobudnutia vlastníctva M. V. uviedla, že žalobcovia po celý čas súdneho konania odvodzujú vlastníctvo ich právneho predchodcu M. V. k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom sporu, z titulu zámennej zmluvy NZ-05/55 zo dňa 06. 05. 1955. Účastníkom zámennej zmluvy však nie je M. V., je teda vylúčené, aby na základe tejto zámennej zmluvy nadobudol vlastnícke právo. Pokiaľ žalobcovia na poslednom pojednávaní poukazujú na nový titul nadobudnutia vlastníckeho práva - vydržanie, tento nepreukázali. Nepreukázali nadobudnutie vlastníckeho práva U. V. od Y. V. a ani jeho spôsob, keď so zámenou nehnuteľností nebol v rozpore s § 1 ods. 1 zákona č. 65/1951 Zb. daný súhlas Okresného národného výboru. Súhlas MsNV v C. zo dňa 06. 04. 2015 (správne 06. 04. 1955, poznámka odvolacieho súdu) je irelevantný, nakoľko ide o orgán štátnej správy, ktorý nemá zákonnú kompetenciu k vydávaniu tohto súhlasu. Z uvedeného dôvodu nenastali účinky zámennej zmluvy zo dňa 06. 05. 1955. Uvedené skutočnosti sa analogicky vzťahujú i k Smluvnej dohode o výmene pozemkov zo dňa 11. 03. 1955, z ktorej obsahu je zrejmé, že zmluvnou stranou nebol M. V. a neexistuje príslušný súhlas ONV. Ak nie je ustálená otázka existencie vlastníctva U. V. a s tým súvisiaca otázka spôsobu jeho prípadného nadobudnutia, nie je možné vyriešiť otázku vlastníctva M. V. a spôsobu jeho nadobudnutia.

Pokiaľ ide o samotné zdôvodnenie nadobudnutia vlastníckeho práva, toto je v odôvodnení napadnutého rozsudku zmätočné, nakoľko súd okrem zámennej zmluvy a vydržania uvádza i odovzdanie od U. V.. I na tento prevod by však bolo potrebné aplikovať zákon č. 65/1951 Zb.

Žalovaná v odvolaní súdu prvej inštancie vytýkala i to, že neurčil konkrétny deň nadobudnutia vlastníckeho práva ani vo vzťahu k U. V. ani vo vzťahu k M. V., hoci deň nadobudnutia vlastníckeho práva je potrebné presne určiť i pri inštitúte vydržania. Prípadné bremeno dôkazu vydržania zaťažuje toho, kto túto skutočnosť tvrdí. Je potrebné preukázať konkrétny právny titul, dobromyseľnosť, uplynutie zákonnej vydržacej doby. Žalobcovia v konaní nepreukázali ani jednu z týchto podmienok. Z uvedeného dôvodu aj rozhodnutie súdu v časti, v ktorej ako jednu z alternatív nadobudnutia vlastníctva rieši vydržanie, je nepreskúmateľné.

V ďalšom žalovaná namietala odňatie práva konať pred súdom, keď na pojednávaní dňa 28. 09. 2017 boli žalobcami predložené dôkazy, ktoré neboli predtým súčasťou súdneho spisu a hoci súd na niektoré z nich vo svojom rozhodnutí odkazuje, nebolo jej umožnené sa s nimi oboznámiť a zaujať k nim stanovisko. Žalobcovia na tomto pojednávaní predniesli aj nové skutkové a právne tvrdenia, ktorých rozsah a obsah si vyžadovali časový priestor na ich analýzu a na prípravu vyjadrenia. To jej súd napriek žiadosti odoprel. Žalovaná napokon namietala, že žalobcovia počas konania, najmä počas pojednávania dňa 28. 09. 2017, podstatným spôsobom zmenili, doplnili rozhodujúce skutočnosti tvrdené v žalobe. Po prvýkrát opisujú skutočnosti prezentujúce inštitút vydržania nehnuteľnosti. Bolo povinnosťou súdu procesne rozhodnúť o pripustení alebo nepripustení zmeny žaloby v zmysle § 140 C. s. p. a dať jej rozumný časový priestor na vyjadrenie k novým skutočnostiam. To sa však nestalo, a tým jej súd opätovne zásadným spôsobom odňal právo konať pred súdom.

3. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhli napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Nesúhlasili s tvrdením žalovanej o nerešpektovaní pokynov odvolacieho súdu súdom prvej inštancie majúc za to, že okresný súd v zmysle rozhodnutia odvolacieho súdu vykonal pomerne rozsiahle dokazovanie, oboznámil sa opätovne s výsluchmi strán a obsahom predložených listinných dôkazov stranami sporu a tieto aj náležite právne vyhodnotil.

Pokiaľ ide o právny titul nadobudnutia vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam, poukázali na ich vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 02. 11. 2016, v ktorom bolo uvedené akým titulom odvodzujú vlastnícke právo ich právneho predchodcu, ako to bolo rozvedené aj v prednese ich právneho zástupcu na pojednávaní dňa 28. 09. 2017.

V súvislosti s námietkou žalovanej týkajúcej sa ust. § 1 ods. 1 zákona č. 65/1951 Zb. konajúcemu súdu boli predložené listinné dôkazy, a to výpis uznesenia Rady MsNV v C. zo dňa 16. 11. 1954, kde predmetom bolo rozhodnutie o presune stavebného pozemku. Tento výpis obsahuje aj nimi označené uznesenie, ktoré uviedli vo vyjadrení k odvolaniu a na ktoré odvolací súd poukázal, že sa v spise nenachádza, a to uznesenie Rady MsNV č. 50/1954, kde sa MsNV jednohlasne uzniesla vyhovieť žiadosti v predmete presunu parcely uvedenej v žiadosti za účelom výstavby rodinného domu. Súčasne bol súdu predložený aj na to nadväzujúci súhlas MsNV v C. o prevedení výmeny pozemkov zo dňa 06. 04. 1955, kde týmto dáva súhlas k prevedeniu výmeny pozemkov medzi U. V. a Y. V.. Rovnako bola predložená žiadosť o vydanie stavebného povolenia M. V. a dodatočné rozhodnutie o stavbe č. 1141/55 zo dňa 14. 01. 1956, z ktorého označili aj uznesenie Rady ONV č. 186/1955 zo dňa 24. 06. 1955 a uznesenie Rady KNV v Žiline č. 482/1955. Je teda nepochybné, že jednak ONV, ako aj MsNV v C. museli najskôr zisťovať vlastnícke vzťahy k parcelám, na ktorých došlo k započatiu výstavby rodinného domu. Nakoľko tieto vlastnícke vzťahy boli vyporiadané, ONV dodatočne rozhodnutím stavbu povolil. Z uvedeného je možné vyvodiť záver, že ONV okrem iného skúmal aj dodržanie zákonných podmienok pri nadobudnutí vlastníckeho práva M. V., teda právnym predchodcom žalobcov a taktiež aj zákonnosť ich nadobudnutia vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam. S týmto sa konajúci súd vysporiadal v bodoch 7 až 9, 12 a 14 napadnutého rozsudku.

Nesúhlasili s tvrdením žalovanej, že na poslednom pojednávaní poukázali na nový titul nadobudnutia vlastníckeho práva, pričom poukázali na prednes ich právneho zástupcu na pojednávaní zo dňa 14. 07. 2016, vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 02. 11. 2016 a vyjadrenie k vyjadreniu žalobcov zo dňa 20. 12. 2016. Žalovaná rovnako reagovala na titul nadobudnutia vlastníckeho práva - vydržanie na pojednávaní da 06. 06. 2016, v odvolaní zo dňa 03. 10. 2016 proti rozsudku okresného súdu zo dňa 14. 07. 2016 a vo vyjadrení zo dňa 16. 12. 2016.

Pokiaľ ide o podmienky vydržania, je nesporné, že M. V. sa okamžite po spísaní zámennej zmluvy ujal držby zamenenej nehnuteľnosti a vyplatil doplatok právnemu predchodcovi žalovanej. Nie je pritom potrebné, aby vydržiteľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia vlastníctva, ale postačí aj existencia takéhoto nadobúdacieho titulu, aj putatívneho, ktorý jeho vnútorné presvedčenie, že sa stal vlastníkom veci, dostatočne opodstatňuje. Na základe skutočnosti, že bola uzatvorená zmluvná dohoda dňa 11. 03. 1955, zámenná zmluva spísaná vo forme notárskej zápisnice, prijaté uznesenie Rady MsNV č. 50/1954 o udelení súhlasu s výmenou pozemkov ako aj daný súhlas MsNV o prevedení výmeny pozemkov, bolo prijaté uznesenie ONV č. 186/1955 zo dňa 24. 06. 1955 a uznesenie KNV v Žiline č. 482/1955, bolo vydané rozhodnutie ONV o dodatočnom rozhodnutí o stavbe a súhlas MsNV C. o žiadosti M. V. zo dňa 28. 05. 1955 a na základe obsahu týchto listín, objektívne nasvedčujúcich oprávnenosť držby, nesporne nadobudol ich právny predchodca presvedčenie, že mu vec - právo k nehnuteľnosti patrí, a že teda nekoná bezprávne. M. V. od roku 1955, teda okamžite od spísania zámennej zmluvy užíval nehnuteľnosti dobromyseľne a nerušene až do svojej smrti dňa XX. XX. XXXX, teda spolu 19 rokov a právny predchodca žalovanej tento nastolený právny stav plne rešpektoval. Pokiaľ ide o titul a čas nadobudnutia vlastníckeho práva, s týmito skutočnosťami sa okresný súd dostatočne vysporiadal v odôvodnení, pričom poukázali najmä na body 27 až 29 rozhodnutia.

Žalobcovia rozporovali i námietku žalovanej o odňatí možnosti konať pred súdom, nakoľko žalovaná mala možnosť sa s listinami predloženými dňa 28. 09. 2017 riadne oboznámiť, nešlo o obsahovo rozsiahle listiny, ich obsah bol vysvetlený na pojednávaní a je uvedený aj v ich vyjadrení k odvolaniu zo dňa 02. 11. 2016 a v konečnom dôsledku na ne odkazuje i odvolací súd vo svojom poslednom rozhodnutí zo dňa 31. 05. 2017.

4. Žalovaná v reakcii na vyjadrenie žalobcov (v tzv. replike) v podstate odkázala na dôvody podaného odvolania, bez potreby opätovne sa vyjadrovať k tvrdeniam žalobcov uvedeným vo vyjadrení k jej odvolaniu.

5. Žalobcovia na repliku žalovanej už nereagovali.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a

z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.), prihládajúc na vady týkajúce sa procesných podmienok a po zopakovaní dokazovania na nariadenom pojednávaní pred odvolacím súdom v zmysle § 384 ods. 1 C. s. p. oboznámením listinných dôkazov, a to najmä notárskej zápisnice č. N 243/55, NZ 205/55 zo dňa 27. 04. 1955, Smluvnej dohody o výmene pozemkov medzi Y. V. a U. V. zo dňa 11. 03. 1955, súhlasu MNV v C. o prevedení výmeny pozemkov zo dňa 06. 04. 1955, dodatočným rozhodnutím o stavbe ONV v Žiline č. 1141/55 zo dňa 14. 01. 1956, geometrického plánu vyhotoveného Geodéziou š. p. Žilina, prevádzka 213, Žilina na zameranie skutočného stavu a oddelenie časti parcely zo dňa 26. 07. 1991, geometrického plánu vyhotoveného R. S., geodetické práce Žilina na zameranie skutočného stavu zo dňa 07. 11. 1997, geometrického plánu vyhotoveného Geoservis-Mihalda Žilina na určenie vlastníctva k pozemkom na p. č. 152/3, 4, 153/2 a 1779/26 zo dňa 18. 03. 2005, rozhodnutia Štátneho notárstva v Žiline v dedičskej veci po neb. M. V. sp. zn. D1236/74 zo dňa 18. 12. 1974, osvedčenia o dedičstve po poručiteľke U. I. sp. zn. D 1146/2001 zo dňa 26. 03. 2002, rozhodnutia Okresného súdu Žilina v dedičskej veci po poručiteľovi Y. V. sp. zn. D 2222/92 zo dňa 28. 03. 1944, identifikácie parciel zo dňa 07. 04. 2010 a zo dňa 15. 06. 2016, oznámenia Okresného úradu Žilina zo dňa 06. 03. 2014, výpisu z uznesenia Rady MNV v C. zo dňa 16. 11. 1954, žiadosti o vydanie stavebného povolenia M. V. zo dňa 28. 05. 1955 a spisu Štátneho notárstva v Žiline sp. zn. D 449/71 po poručiteľke U. V., napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 388, § 390 C. s. p. zmenil tak, že žalobu zamietol. V prípade rozhodnutia odvolacieho súdu ide o v poradí piate rozhodnutie, keď v doterajšom konaní štyrikrát zrušil predchádzajúce rozhodnutia súdu prvej inštancie.

7. V preskúmanom spore sa žalobcovia podanou žalobou domáhajú určenia, že C-KN pozemky (ako vyplýva z geometrického plánu, ktorý je súčasťou žaloby) parc. č. 152/1, 152/2, 153/1 a 1779/10, nachádzajúce sa v katastrálnom území C., vytvorené Geometrickým plánom zo dňa 22. 03. 2005 č. 30604974/20/05 vyhotoveným GEOSERVISOM - MIHALDA, úradne overeným bývalou Správou katastra Žilina dňa 24. 02. 2005 pod č. 437/05 patria do dedičstva po M. V., nar. XX. XX. XXXX, zomrelom dňa XX. XX. XXXX, naposledy bytom C. XXX, pričom vlastníctvo M. V. odvodzujú jednak od zámennej zmluvy spísanej vo forme notárskej zápisnice notárom Dr. Ladislavom Nádašim sp. zn. N 243/55, NZ 205/55 zo dňa 27. 04. 1955, ktorej predchádzala Smluvná dohoda o výmene pozemkov medzi Y. V. a U. V. zo dňa 11. 03. 1955. Pre prípad spochybnenia zámennej zmluvy ako nadobúdacieho titulu mali za to, že vlastnícke právo M. V. nadobudol titulom vydržania.

8. Odvolací súd na základe doplneného dokazovania dospel k záveru, že právnenému predchodcovi žalobcov nesvedčí vlastnícke právo na základe zámennej zmluvy.

9. Podľa § 38 zákona č. 141/1950 Sb. Občiansky zákonník v znení účinnom do 31. 03. 1964 (t. j. v znení účinnom v čase uzavretia zámenných zmlúv) ak zákon neustanovuje ináč, na platnosť právneho úkonu nie je potrebné, aby bol urobený v osobitnej forme, a vôľu možno prejavíť nielen výslovnou, ale aj inak, ak vzhľadom na okolnosti o prejavenej vôli niet pochybnosti.

10. Podľa § 40 ods. 1 cit. Občianskeho zákonníka písomná forma je potrebná pri právnych úkonoch o právach k nehnuteľnostiam, okrem ak ide o nájom rodinného domčeka alebo inej podobnej stavby alebo len časti budovy. To isté platí pri majetkových právnych úkonoch medzi manželmi, pokiaľ nejde len o obvyklé darovania primerané ich zárobkovým a majetkovým pomerom. Písomná forma je ďalej potrebná pri právnych úkonoch, pre ktoré zákon osobitne predpisuje písomnú formu.

11. Podľa § 41 ods. 1 cit. Občianskeho zákonníka právny úkon, pre ktorý zákon alebo dohoda strán vyžadujú písomnú formu, pôsobí od podpisu strán; podpisy nemusia byť na tej istej listine. Podpis toho, kto nevie alebo nemôže písať, nahradí potvrdenie dvoch svedkov o jeho súhlase na listine samej.

12. Podľa § 111 ods. 1, 2 cit. Občianskeho zákonníka vlastníctvo k veciam jednotlivé určeným prevádza sa už samou smluvou, ak nie je dohovorené inak alebo ak nevyplýva nič iné z osobitných predpisov. Ak ide o veci určené podľa druhu, je na prevod vlastníctva potrebné ich odovzdanie.

13. Podľa § 112 cit. Občianskeho zákonníka prevod vlastníctva k nehnuteľným veciam, zapísaným v pozemkovej alebo železničnej knihe, zapíše sa do týchto kníh.

14. Podľa § 115 cit. Občianskeho zákonníka vydržaním možno nadobudnúť vlastnícke právo, ak nejde o nescudziteľné veci, ktoré sú v socialistickom vlastníctve.

15. Podľa § 116 ods. 1 cit. Občianskeho zákonníka vlastnícke právo k hnutelnej veci nadobudne, kto ju drží oprávnene (§ 145) a nepretržite tri roky; ak ide o nehnuteľnú vec, je potrebná vydržacia doba desaťročná.

16. Podľa § 117 cit. Občianskeho zákonníka o behu vydržacej doby platia primerane tie isté zásady, aké platia o behu premlčacej doby.

17. Zo zámennej zmluvy uzavretej formou notárskej zápisnice sp. zn. N 243/55, NZ 205/55 zo dňa 27. 04. 1955 vyplýva, že účastníkmi tejto zmluvy bola U. V., matka M. V. ako vlastníčka pozemku v C. vo vložke č. XXX parc. č. 255/23 a Y. V. (právny predchodca žalovanej) ako vlastníč pozemku v C. vo vložke č. XXX parc. č. 1167/6, predmetom zámennej zmluvy bola zámena uvedených pozemkov. M. V. účastníkom tejto zámennej zmluvy nebol, preto nie je možné, aby na základe tejto zmluvy nadobudol akékoľvek nehnuteľnosti.

18. Uzavretiu zámennej zmluvy formou notárskej zápisnice predchádzalo uzatvorenie písomnej Smluvnej dohody o výmene pozemkov medzi Y. V. a U. V. zo dňa 11. 03. 1955, ktorej účastníkmi boli rovnako U. V. a Y. V. a predmetom zámeny bol pozemok vo vlastníctve Y. V. č. p. 1167/6 a pozemok U. V. p. č. 255/23. Z tejto Smluvnej dohody síce vyplýva, že k zámenne pozemkov malo dôjsť z dôvodu, že „syn U. V. hodlá započat' s výstavbou rod. domku, ktorý dáva svojmu synovi M. V.“, účastníkom tejto zmluvy však nebol samotný M. V., tento zmluvu nepodpísal, a teda vo vzťahu k nemu nemohla pôsobiť (§ 41 ods. 1 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Sb.), i keď v zmluve sa konštatuje, že tento doplatí za prestup Y. V. peňažnú sumu 2.500,- Kčs. V predmetnej Smluvnej dohode sa zároveň konštatuje, že dohoda platí len do prevedenia zámeny pozemkov úradne u štátneho notára v Žiline, ku ktorému následne došlo dňa 27. 04. 1955. Na základe žiadnej z predmetných zámenných zmlúv preto nemohol M. V. platne (v súlade s § 40, § 111 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Sb.) nadobudnúť vlastnícke právo k pk parcele č. 1167/6 zapísanej v pozemnoknižnej vložke č. XXX, z ktorej boli následne vytvorené pozemky, ktorých určenia do dedičstva po M. V. sa žalobcovia domáhajú.

19. M. V. však podľa názoru odvolacieho súdu, na rozdiel od súdu prvej inštancie, nesvedčí ani vlastnícke právo titulom vydržania.

20. Vydržanie je osobitný spôsob nadobudnutia vecných práv. V prípade splnenia zákonom určených podmienok dochádza k nemu priamo zo zákona, nevyžaduje sa k tomu rozhodnutie štátneho orgánu. K tomu, aby bolo možné nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním, musia byť splnené zákonné predpoklady, ktorými sú oprávnenosť držby, nepretržitosť plynutia vydržacej doby a spôsobilý predmet vydržania. Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Z hľadiska dobromyseľnosti držby ako podmienky nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním je právne relevantnou len tá skutočnosť, ktorá má objektívne znaky titulu (prípadne aj len domnelého/putatívneho) nadobudnutia vlastníctva. Vlastníctvo (okrem prípadov nadobudnutia ex lege) sa nadobúda najmä dedením, kúpou, darovaním, výmenou. Domnelým titulom nadobudnutia vlastníctva je určitá skutočnosť, ktorá má navonok znaky riadneho nadobúdacieho titulu, chýba pri nej ale niektorá stránka (vlastnosť), ktorú pre nadobudnutie vlastníctva vyžaduje objektívne právo. Súdna prax je jednotná v tom, že posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z objektívneho hľadiska, t. j. či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu požadovať od každého subjektu, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol.

21. Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Ide o psychický stav, o jeho vnútorné presvedčenie, ktoré sa prejavuje aj navonok a z ktorého možno vyvodiť, že sa dôvodne považuje za vlastníka veci. Podľa ustálenej súdnej praxe pri posudzovaní toho, či je držiteľ veci dobromyseľný, je podstatné aj to, či držiteľ pri normálnej opatrnosti, ktorú so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu možno od každého subjektu rozumne požadovať, mal, resp. mohol mať, alebo nemal, prípadne nemohol mať pochybnosti o tom, že mu vec patrí (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 172/2009). O dobromyseľnosti možno hovoriť vtedy, ak držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí, a

prítom ide o omyl ospravedlniteľný. Ospravedlniteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že myliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu možno požadovať od každého. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti alebo neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti alebo nedokonalnej znalosti celkom jednoznačného a zrozumiteľného ustanovenia zákona je právny omyl neospravedlniteľný (viď aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 283/2009 - R 73/2015, 5Cdo 30/2010, 3MCdo 7/2010, 3MCdo 8/2010, 4 Cdo 361/2012 - R 74/2015).

22. Vychádzajúc z uvedeného, pokiaľ žalobcovia dobromyseľnosť M. V. o tom, že mu pozemok - pk parcela č. 1167/6 zapísaná v pozemnoknižnej vložke č. XXX patrí, odvodzovali od zámennej zmluvy medzi ním a jeho matkou, nemožno M. V. považovať na dobromyseľného držiteľa, nakoľko nebol účastníkom tejto zámennej zmluvy. I keď zo smluvnej dohody vyplýva vôľa U. V. synovi niečo dať, nie je z formulácie zámennej zmluvy jednoznačne možné určiť, čo malo byť predmetom prípadného darovania, keď M. V. rovnako ako v prípade zámennej zmluvy spísanej formou notárskej zápisnice účastníkom zámennej zmluvy nebol, túto nepodpísal. Nakoľko i právna úprava platná v čase uzavretia zámennej zmluvy vyžadovala pre prevod nehnuteľností písomnú formu, mohol mať M. V. pochybnosti o tom, že na základe smluvnej dohody, ktorú nepodpísal a ktorej platnosť bola obmedzená do spísania zámennej zmluvy u notára sa stal vlastníkom nehnuteľnosti, ktorú mala na základe zámennej zmluvy nadobudnúť jeho matka. Žalobcovia prítom v konaní netvrdili kedy a akou formou mala U. V., ktorej skôr svedčí vlastnícke právo titulom zámennej zmluvy, svojmu synovi predmetnú parcelu darovať, a to aj vzhľadom na ust. § 1 zákona č. 65/1951 Sb. o prevodoch nehnuteľností a o prenájmoch poľnohospodárskej a lesnej pôdy, podľa ktorého bolo na prevod nehnuteľnosti potrebné privolenie okresného národného výboru. Pokiaľ by i bolo možné akceptovať omyl účastníkov zámennej zmluvy o tom, ktorý orgán je príslušný na udelenie súhlasu (i napriek jasnému zneniu zákona a poučenia notárom v bode 6 notárskej zápisnice sp. zn. N-243/55, NZ-205/55) žalobcami predložený súhlas MNV zo dňa 06. 04. 1955 je súhlasom so Smluvnou dohodou o výmene pozemkov zo dňa 11. 03. 1955, ktorá však platila len do spísania zámennej zmluvy vo forme notárskej zápisnice dňa 27. 04. 1955.

23. Dobromyseľnosť M. V. nemožno odvodiť ani z dodatočného rozhodnutia o stavbe ONV v Žiline č. 1141/55 zo dňa 14. 01. 1956. Vychádzajúc z ust. § 102 vyhlášky ministerstva stavebného priemyslu č. 709/1950 Ú. I. o podrobnejších predpisoch pre pozemné stavby a § 155 a nasl. Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Sb. bolo totiž možné vydať stavebné povolenie nielen vlastníkovi pozemku, ale aj tomu, komu svedčilo právo stavby. Samotné vydanie povolenia teda nepreukazuje vlastnícke právo stavebníka k pozemku. Odvolací súd zároveň podotýka, že M. V. v žalobcami predloženej žiadosti o stavebné povolenie nekonkretizoval pozemok, na ktorom chce stavať, ani jeho vzťah k tomuto pozemku. V dodatočnom stavebnom povolení je uvedené, že sa povoľuje stavať na parc. č. 1167/4, 5, 6, pričom z dedičského konania po U. V. sp. zn. D 449/1971 vyplýva, že predmetom dedičského konania bola i parcela č. 1167/4, z čoho vyplýva, že v čase vydania dodatočného stavebného povolenia nebol M. V. vlastníkom ani uvedenej parcely, napriek tomu mu bolo vydané dodatočné stavebné povolenie aj vo vzťahu k tejto parcele. V zápisnici D 449/71 zo dňa 25. 05. 1971 sa zároveň konštatuje (podľa údajov účastníkov konania, podľa pozemkovej knihy, výpisu z geodézie), že po poručiteľke zostala poľnohospodárska pôda v celkovej výmere 1.70 ha v C., v tejto pôde sú zahrnuté aj pozemky, na ktorom je postavený (mimo iných) M. V. s tým, že preberateľom celého majetku patriaceho do dedičstva, t. j. poľnohospodárskej pôdy je syn poručiteľky S. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, ktorý sa zaviazal po úradnom povolení vyňatia pozemkov z pôdneho fondu ako intravilánne pozemky vo výmere 800 m² bezplatne vypustiť (mimo iných) M. V. tam, kde je postavený a má dvor.

24. V nadväznosti na rozhodnutie Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo dňa 14. 11. 2018 však odvolací súd konštatuje, že i v prípade, ak by sa M. V. považoval za držiteľa, ktorý bol vzhľadom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že je vlastníkom, a to výlučne vzhľadom na znenie Smluvnej dohody o výmene pozemkov medzi Y. V. a U. V. zo dňa 11. 03. 1955, nemohol nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním v zmysle § 115 a nasl. Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Sb., či v súčasnosti platného Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb.

25. V zmysle § 116 zákona č. 141/1950 Sb. bolo pre nadobudnutie vlastníckeho práva potrebné nehnuteľnosti držať nerušene 10 rokov. I v prípade ak by sa M. V. ujal držby dňa 11. 03. 1955, t. j. v deň uzavretia Smluvnej dohody (bez ohľadu na absenciu písomnej zmluvy medzi ním a U. V. a súhlasu ONV a

bez ohľadu na koniec platnosti predmetnej zmluvy z dôvodu uzavretia zámennej zmluvy prostredníctvom notárskej zápisnice), uplynula by vydržacia doba dňa 11. 03. 1965. Dňa 01. 04. 1964 však nadobudol účinnosť zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ktorý zrušil zákon č. 141/1950 Sb. V zmysle Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. nebolo nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním možné, nakoľko uvedený predpis inštitút vydržania ani držby nepoznal. Možnosť nadobudnúť vlastníctvo k veci vydržaním zaviedla opätovne až novela Občianskeho zákonníka uskutočnená zákonom č. 131/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník a upravujú sa niektoré ďalšie majetkové vzťahy, ktorá s účinnosťou od 01. 04. 1983 do Občianskeho zákonníka opätovne zaviedla inštitút ochrany držby a vydržania, avšak vydržovalo sa do vlastníctva štátu, s nárokom na získanie práva osobného užívania, ktoré sa po novele zákonom č. 509/1991 Zb., ktorým sa mení, dopĺňa a upravuje Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov ex lege transformovalo na právo vlastnícke. Účinky vydržania podľa § 135a Občianskeho zákonníka na základe zákona č. 131/1982 Zb. tak mohli nastať, vzhľadom na ustanovenie § 507a ods. 3 Občianskeho zákonníka najskôr od 01. 04. 1984, kedy však M. V. už nemohol byť subjektom práva.

26. Ako už bolo konštatované vyššie, vydržaním sa nadobúda vlastnícke právo bez toho, aby sa o tom muselo rozhodnúť. Preto je dôležité zisťovať kedy sa skončila oprávnená nepretržitá držba a vydržacia doba, aký zákonný predpis bol platný a účinný v čase začatia a skončenia vydržacej doby, pretože okamih vzniku vlastníckeho práva treba posudzovať podľa týchto predpisov. Podľa platnej občianskoprávnej úpravy (od novelizácie Občianskeho zákonníka vykonanej zákonom č. 509/1991 Zb. s účinnosťou od 01. 01. 1992) sa oprávnený držiteľ stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu desiatich rokov, ak ide o nehnuteľnosť (§ 134 Občianskeho zákonníka). Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje len splnenie podmienok oprávnenej držby po dobu desať rokov, žiadne ďalšie podmienky pre nadobudnutie vlastníctva nestanovuje. Preto možno dôjsť k záveru, že k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním dôjde, pokiaľ sú v dobe po nadobudnutí účinnosti novely Občianskeho zákonníka splnené predpoklady stanovené v hypotéze citovanej právnej normy, základným predpokladom je však i spôsobilý subjekt práva, ktorým M. V. v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 509/1991 Zb. nebol. Pokiaľ teda súd prvej inštancie dospel k záveru o tom, že M. V. bol v čase svojej smrti vlastníkom sporných pozemkov, resp. pozemku, z ktorého boli tieto pozemky vytvorené, ide z jeho strany o nesprávne právne posúdenie.

27. Nakoľko v období od 01. 04. 1964 až do smrti M. V. nebolo možné vlastnícke právo vydržať, tento nemohol byť ku dňu svojej smrti dňa XX. XX. XXXX, napriek tomu, že by sporné pozemky držal 19 rokov, vlastníkom predmetných nehnuteľností na základe vydržania (viď aj Cpj 13/85, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 80/01, R 83/2002). V prípade preukázania dobromyseľnosti držby M. V. by si túto dobu mohli započítať jeho právni nástupcovia v prípade, ak by sa domáhali určenia ich (spolu)vlastníckeho práva na základe vydržania.

28. Vychádzajúc z uvedených skutočností a záverov odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil a žalobu žalobkyne zamietol.

29. V závere ešte odvolací súd uvádza, že z verejného registra vyplýva, že k C-KN parcelám, ktorých určenia do dedičstva sa žalobcovia domáhajú nie je založený list vlastníctva, vykonaným dokazovaním, a to z identifikácie parciel zo dňa 15. 06. 2016 mal však odvolací súd za preukázané, že sporné pozemky boli vytvorené z parciel KN-E 1176/6 a KN-E 1176/10 zapísaných na LV č. XXXX na meno žalovanej a tieto boli vytvorené z pozemno-knižnej parcely č. 1167/6 zapísanej vo vložke č. XXX, kat. úz. C.. Vzhľadom na uvedené mal odvolací súd danú pasívnu vecnú legitimáciu žalovanej.

30. Pokiaľ ide o odvolacie námietky žalovanej vytykajúce súdu odňatie možnosti konať pre súdom, odvolací súd tieto vyhodnotil ako nedôvodné. Vzhľadom na zopakovanie dokazovania odvolacím súdom odvolací súd nepovažuje za potrebné vyjadriť sa k námietke žalovanej vo vzťahu k listinám predloženým žalobcami na pojednávaní dňa 28. 09. 2017. Pokiaľ ide o námietku žalovanej ohľadne zmenených skutkových tvrdení žalovanými na uvedenom pojednávaní, odvolací súd má zato, že v danom prípade nejde o zmenu žaloby. Zo žaloby, ako aj celého priebehu konania vyplýva, že žalobcovia od začiatku uvádzali i okolnosti nasvedčujúce vydržaniu vlastníckeho práva, i keď je potrebné konštatovať, že toto prezentovali aj vo vzťahu k nim, hoci nežiadali určiť nehnuteľnosti do ich (spolu)vlastníctva, ale do dedičstva po ich právnom predchodcovi.

31. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1, § 257 C. s. p. Úspešnou stranou konania je v dôsledku zmeny napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom žalovaná, preto jej súd podľa § 255 ods. 1 C. s. p. priznal voči žalobcom 1/ až 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania následne rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

31. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)